

Rukouspalvelukset. Kaikenlaisissa anomuksissa

Epistola

(Ef. 5: 8b - 20)

”Veljet, eläkää valon lapsina. Valo kasvattaa hyvyyden, oikeuden ja totuuden hedelmiä. Pyrkikää saamaan selville, mikä on Herran mielen mukaista. Älkää osallistuko pimeyden töihin; ne eivät kannu hedelmää. Tuokaa ne päivänvaloon. Mitä sellaiset ihmiset salassa tekevät, on häpeällistä sanoakin, mutta kaikki tulee ilmi, kun valo sen paljastaa. Kaikki, mikä on paljastettu, on valossa. Sen vuoksi sanotaankin: - Herää, sinä joka nukut, ja nouse kuolleista, niin Kristus on sinua valaiseva! Katsokaa siis tarkoin, miten elätte: älkää eläkö tyhmien tavoin, vaan niin kuin viisaat. Käyttäkää oikein jokainen hetki, sillä tämä aika on paha. Älkää olko järjettömiä, vaan ymmärtäkää, mikä on Herran tahto. Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne. Veisatkaa yhdessä psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja, soittakaa ja laulakaa täydestä sydäimestä Herralle ja kiittäkää aina ja kaikesta Jumalaa, Isää, meidän Herramme Kristuksen nimessä.”

Paavali asettaa tässä vastakkain kaksi eri ryhmää. Valon lapset ovat niitä, jotka ovat uskollisia ja noudattavat Jumalan käskyjä. Pimeyden lapset taas ovat edellisten vastakohta, he eivät noudata Jumalan käskyjä. Kysymys on käyttäytymisestä, ei pimeydestä tai valosta fysiikan lakien mukaan. Kristittyjen tulee elää tiedon ja uskon ohjaamina sekä olla esikuva myös niille, jotka eivät usko. Heidän toiminnassaan näkyy hyvyys, oikeus ja totuus, minkä aikaansaa Pyhä Henki.

Väärään toimintaan ei saa osallistua, mutta väärä toiminta on ”tuotava päivänvaloon.” Ilmaus merkitsee jonkin väärän teon paljastamista tai siitä nuhtelemista, mitä verbiä vanha suomennos käyttää. Kyse on velvollisuudesta oikaista väärällä tavalla toimijaa. Se ei merkitse toisen ihmisen tuomitsemista (vrt. 1: Kor. 4: 5; Matt. 7: 1). Toimimalla valon lapsina, siis toimimalla oikein, paljastuu samalla väärintoimijan toiminta. Synti viihtyy pimeydessä, mutta kun se tuodaan valoon, niin se paljastuu. Tällöin väärin toimineella on mahdollisuus katumukseen, kun hän näkee syntinsä valossa.

”Tuotava päivänvaloon” voi olla myös viittaus omien syntien tuomisesta päivänvaloon. Silloin se tarkoittaa nykyistä katumuksen sakramenttia. Siinä synnin paljastaminen tuo sen päivänvaloon ja synti ei enää orjuuta ihmistä. Synnin valta on siinä, että se pysyy pimeässä. Synnin tunnustaminen merkitsee, että synnillä ei ole enää valtaa ihmiseen. Katumus ei poista tehtyä asiaa, mutta tuo asia ei enää erota ihmistä Jumalasta.

”Herää, sinä joka nukut ja nouse kuolleista, niin Kristus on sinua valaiseva!” Tässä Paavali on lainannut osan varhaisesta kastehymnistä. Vanhan kirkon käsityksen mukaan nukkuminen tarkoittaa tässä yhteydessä synnissä elämistä. Synti erottaa ihmisen Jumalasta eli todellisesta elämästä. Nouseminen kuolleista merkitsee synnin tekemisen loppumista ja yhteyttä Jumalaan.

”Älkää eläkö tyhmien tavoin, vaan niin kuin viisaat.” Tämä muistuttaa niitä tekstejä, jotka antavat ohjeita Qumranin yhteisön elämäntavoista. Qumran oli yhteisö, jonka keskuspaikka oli lähellä Kuollutta merta ja jonka jäsenet odottivat innokkaasti Messiaan tuloa. Johannes Kastaja oli todennäköisesti tämän yhteisön jäsen. Yhteisön jäseniä kutsuttiin essealaisiksi. Viisas elää sillä tavoin, että hän ei herätä vihaa mutta antaa muille esimerkin oikeasta elämäntavasta.

”Käyttäkää oikein jokainen hetki” on muistutus ajan vähyydestä. Kristitty on aina vieraassa maassa ja ajassa. Tärkeintä on säilyttää usko ja osoittaa lähimmäisen rakkautta. Se vie kohti pelastusta. ”Tämä aika on paha” ei tarkoita sitä, että aika sinänsä on paha, vaan sitä, että pahuus vaikuttaa tässä ajassa. Tähän liittyy se, että kristityn tulee ”ymmärtää, mikä on Herran tahto” ja toimia sen mukaisesti. Kristitty luopuu langenneesta maailmasta mutta ei luodusta maailmasta.

”Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne.” Tässä on kehoitus elää Hengen mukaista elämää. Teksti ei kiellä viinin nauttimista mutta siinä varoitetaan juopumisesta. Teksti muistuttaa paljon Paavalin kirjettä kolossalaisille (Kol. 3: 16 – 17). Viinin nauttimisen kohdalla varoitetaan riettaudesta, toinen mahdollisuus kääntää tämä sana on irstaus. Se merkitsee huonoa, epävineellistä elämäntapaa.

”Veisatkaa yhdessä psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja, soittakaa ja laulakaa täydestä sydäimestä Herralle.” Tässä on maininta jumalanpalveluksissa laulettavista teksteistä. Psalmi viittaavat Jerusalemin temppelin ”laulukokoelmaan” eli Psalmien kirjaan. Ylistysvirret ovat voineet syntyä jo juutalaisuudessa, esimerkiksi Jeesus opetuslapsineen lauloi ”kiitosvirren” ehtoollisen nauttimisen jälkeen ennen Öljymäelle lähtemistä (Mark. 14: 26). Hengelliset laulut voivat olla jo uskovien eli kristittyjen keskuudessa syntyneitä lauluja.

Jumalanpalveluksissa osoitetaan kiitosta Jumalalle kaikesta. Kiittäminen tapahtuu ”Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä”.

Tässä tuodaan esille kaksi vastakkaista elämäntapaa. Liiallinen viini voi tuoda ihmiselle hetkellisen hauskuuden ja aiheuttaa tuskaa seuraavana päivänä. Jumalanpalvelus tuo ilon, joka kestää.

Evankeliumi

(Matt. 7: 7 – 11)

”Herra sanoi: pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen pyytävä saa ja jokainen etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan. Ei kai kukaan teistä anna pojalleen kiveä, kun hän pyytää leipää? Tai käärmettä, kun hän pyytää kalaa? Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin paljon enemmän teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät.”

Tässä yhteydessä verbit pyytää, etsiä ja kolkuttaa liittyvät rukoukseen. Niiden kohteena on Jumalan valtakunta. Tarkoitus ei ole pyytää mitä tahansa, vaan etsiä ja päästä Jumalan valtakuntaan. Jeesuksen opetuksen toteuttaminen kuuluu siihen. Me pyydämme sitä, että ymmärtäisimme ja osaisimme noudattaa Hänen opetustaan. Pyytäkää, etsikää ja kolkuttakaa merkitsevät, ei yhtä kertaa, vaan pidempään jatkuvaa toimintaa. Kreikankielinen teksti on preesensissä, joka tarkoittaa jatkuvaa toimintaa. Jos teksti olisi ollut aoristissa, se olisi kuvannut kertaalleen tapahtuvaa toimintaa.

Tekstin loppuosassa käsitellään sitä, että Jumala vastaa rukoukseen. Meidän tekstiosuutemme sisältää vain osan koko tekstistä. ”Te pahat ihmiset” viitanee siihen, että meissä ihmisissä vaikuttaa taipumus synnillisyyteen. Kun Matteuksella on: ”teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät” niin Luukas on kirjoittanut tämän tekstin muotoon: ”teidän Isänne paljon enemmän antaa taivaasta Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä pyytävät.” (Luuk. 11: 13) Luukas on muuttanut materiaalsen avun hengelliseksi avuksi.

Poika pyytää leipää tai kalaa, tarpeellisia asioita. Näitä tarpeellisia asioita osaavat pahatkin ihmiset antaa lapsilleen. He eivät anna tarpeettomia asioita. Meidän rukouksemme Jumalalle pitäisi olla sellainen, että me pyydämme siinä tarpeellista, emme muuta. Nämä tarpeelliset asiat ovat hengellisiä eivätkä liity materiaan.

”Te pahat ihmiset” tarkoittaa ihmisiä, jotka oman valintansa takia ovat eronneet Jumalan yhteydestä. Alun perin ihminen luotiin hyväksi. Ihmisellä on kuitenkin vapaa tahto ja hän voi tehdä vääriä valintoja, jotka loitontavat hänet Jumalasta.

Tässä rukouspalveluksessa evankeliumina voi olla myös Mark. 11: 23 – 26 tai Luuk. 18: 2 – 8.